

Bromölla kommun

Patientsäkerhetsberättelse
Elevehälsans medicinska insats
2022 Bromölla kommun

Bromölla 2023-02-28

Maria Nilsson

Skolsköterska med medicinskt ledningsansvar

Inledning

De medicinska insatserna inom elevhälsan i Bromölla kommun omfattar de insatser som skolläkare och skolsköterska utför.

Personal inom elevhälsans medicinska insats, EMI, står under Socialstyrelsens tillsyn och ses som en hälso- och sjukvårdsverksamhet. Insatserna ska därför bedrivas i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen. (2017:30 HSL)

Hälso- och sjukvården ska bedrivas så att den uppfyller kraven på en god vård. Det innebär att vården särskilt skall:

1. Vara av god kvalitet och tillgodose patientens behov av trygghet, kontinuitet och säkerhet.
2. Vara tillgänglig.
3. Bygga på respekt för patientens självbestämmande och integritet.
4. Främja goda kontakter mellan patient och hälso- och sjukvårdspersonal.

Enligt patientsäkerhetslagen (2010:659) ska alla vårdgivare skriva en patientsäkerhetsberättelse varje år.

Skolsköterskans och skolläkarens uppdrag

Elevhälsans medicinska insats (EMI), ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

EMI erbjuder samtliga elever minst tre hälsobesök/hälsosamtal hos skolsköterska under grundskoletiden och ett hälsosamtal under tiden i gymnasieskolan. Dessa besök är både hälsoövervakande och hälsofrämjande. Tidig upptäckt av funktionssvårigheter, sjukdomar, hälsoproblem och/eller andra individuella behov eller ohälsa hos eleven kan identifieras. Eleven ges möjlighet att diskutera sin upplevda hälsosituation och skolsituation med skolsköterskan.

Hälsosamtalen är jämnt fördelade under skoltiden och görs i:

- Årskurs 1 på grundskolan
- Årskurs 4 på grundskolan
- Årskurs 7 på grundskolan
- Årskurs 1 på gymnasieskolan

Hälsobesöken omfattar en del allmänna hälsokontroller som t.ex. vikt-, längd-, syn-, hörsel- och rygghälsokontroll och bygger på klinisk identifikation och screeningundersökningar.

I enlighet med hälso- och sjukvårdslagen gör EMI bedömning utifrån sin kompetens i förhållande till den enskilde elevens behov och remitterar och/eller hänvisar vid behov vidare till annan instans, t.ex. barnläkare, annan specialistläkare, primärvård eller barn- och ungdomspsykiatri. Kontakt tas ofta med vårdnadshavare.

EMI utför även (Se bilaga):

- Enklare sjukvårdsinsatser.

- Vaccinationer, enligt socialstyrelsens fastställda program.
- Kompletteringsvaccinationer enligt svenskt vaccinationsprogram.

Grundläggande för patientsäkerhet och kvalitet inom all hälso- och sjukvård, är dokumentation av elevens symtom, besvär och behov samt professionens bedömning och vidtagna åtgärder. Dokumentation i patientjournalen är av största vikt för god uppföljning och utvärdering av verksamheten.

Efter samtliga vårdnadshavares skriftliga medgivanden, inhämtas journal från elevhälsans medicinska insats från eventuella tidigare skolor. Vid överföring av journal mellan skolor, scannas alltid medgivandet från vårdnadshavare in i journalen. Journalen överförs oftast elektroniskt till elevens aktuella journal via en digital inläsningsfunktion. Är inte journalsystemen kompatibla, får scanning av dokumenten utföras.

Patientsäkerhet

Enligt Patientsäkerhetslagen (2010:659) ska vårdgivare dokumentera hur det organisatoriska ansvaret för patientsäkerhetsarbetet är fördelat inom verksamheten.

Patientsäkerhetsarbete är viktigt för att uppnå en god kvalitet på hälso- och sjukvård.

Patientsäkerhet handlar ytterst om skydd mot vårdskada. Med vårdskada menas kroppslig eller psykisk skada eller lidande som en patient drabbas av i kontakten med hälso- och sjukvården.

Syftet med patientsäkerhetsarbete är att bidra till att minska antalet vårdskador och risker i hälso- och sjukvården. Detta ska i första hand ske genom förebyggande åtgärder.

Vårdgivaren ska senast den 1 mars varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse av vilken det ska framgå:

1. Hur patientsäkerhetsarbetet har bedrivits under föregående kalenderår.
2. Vilka åtgärder som vidtagits för att öka patientsäkerheten.
3. Vilka resultat som uppnåtts.

Patientsäkerhetsberättelse skrivs en gång/år av den person som uppbär medicinskt ledningsansvar (MLA).

Patientsäkerhetsberättelsen ska hållas tillgänglig för den som önskar ta del av den. (SPS 2010:659)

Organisatoriskt ansvar för patientsäkerheten

Inom all kommunal hälso- och sjukvård, skall det enligt Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) finnas en verksamhetschef som ansvarar för verksamheten och har det samlade

ledningsansvaret. Om verksamhetschefen saknar hälso- och sjukvårdsutbildning, skall det medicinska ledningsansvaret (MLA) delegeras till annan person med sådan kompetens.

Skolläkaren har det medicinska ansvaret.

Verksamhetschefen har det samlade ansvaret för patientsäkerhetsarbetet.

I Socialtjänstlagen (2001:453) framgår att myndigheter vars verksamhet berör barn och unga är skyldiga att genast anmäla till socialtjänsten om de i sin verksamhet får kunskap om något som kan innebära att socialtjänsten behöver ingripa till ett barns skydd. I sådana fall skrivs en orosanmälan.

Hur patientsäkerhetsarbete har bedrivits under 2022 samt vilka åtgärder som genomförts för att öka patientsäkerheten samt vilka konsekvenser vi sett

Medarbetare och ansvarsfördelning av skolor

Samtliga tillsvidareanställda skolsköterskor i Bromölla kommun är specialistutbildade sjuksköterskor och har utbildning till distriktssköterska eller barnsjuksköterska. I december påbörjade en av skolsköterskorna en graviditetsledighet och vikarierande skolsköterska har anställts. Rutin för EMI, som berör elever på gymnasieskolan i Bromölla har utformats.

Årshjul

Under läsåret återkommer ett antal händelser som ligger till grund för det systematiska kvalitetsarbetet och skolsköterskans arbete. Arbetet åskådliggörs via två övergripande årshjul (F-6 och 7-9).

Metodhandbok

Metodhandboken är ett verktyg för skolsköterskor och skolläkare i det dagliga arbetet. Här finns övergripande dokument och riktlinjer som syftar till att elevhälsans medicinska insats i Bromölla kommun ska uppnå en hög patientsäkerhet och god kvalitet. Metodhandboken finns tillgänglig på kommunens intranät och gör det lätt för personalen att ta del av rutiner och riktlinjer som gör att alla kan arbeta mer likartat.

Metodboken har uppdaterats kontinuerligt med hjälp av kommunens webbansvarige personal.

Journalföring

- Dokumentationsmallar och checklistor i journalsystemet PMO är reviderade.
- Viss skriftlig information efter genomförda besök skickas hem via post till vårdnadshavare.
- Rutin och riktlinjer för intern journalgranskning följs. Syftet är att stärka patientsäkerheten och utveckla dokumentationens innehåll och kvalitet. Resultatet efter genomförd granskning, används som vägledning. Journalgranskning ska ske minst en gång/läsår och om särskilda händelser uppstått. Samtliga skolsköterskor ska närvara vid granskningen.
- Rutin för dokumentation och journalföring för barn med skyddad identitet följs.
- Ny riktlinje/överenskommelse för överföring av journal till EMI i Kristianstad kommun finns. Istället för att hela journalen överförs när barnet börjat i skola i Kristianstad kommun, skickas endast EMI-sammanfattningsmallen, vaccinationskort och vaccinationsplanering samt tillväxtvärden och tillväxtkurva.

- Utbildning och implementering av Elevhälsans ärenden i en separat modul i PMO har utförts. Syftet är att ge ett bättre stöd för elevhälsans gemensamma arbete. I Elevhälsans ärenden kan dokumentation ske kring elevärende, klassärende, skolärende, egna uppdrag samt möteshantering. Det är främst personal inom icke medicinsk elevhälsa som rektor och specialpedagog som skriver i Elevhälsans ärenden. Medicinsk elevhälsa, dokumenterar i professionsjournalen i PMO som tidigare för att undvika dubbeldokumentation.

Informationssäkerhetsplan och systematisk logguppföljning av journalsystemet

Loggkontroll görs för att säkerställa patientintegritet och förhindra obehörig åtkomst i dokumentationssystemet. Loggkontroller i PMO har utförts regelbundet av chefen för centrala elevhälsan tillsammans med MLA.

Kontrollrutinen innebär

- Systematisk stickprovskontroll, 2 användare loggas var fjärde månad
- *Vid vårdnadshavares begäran om loggutdrag*
- Kontroll vid eventuell misstanke om obehörig åtkomst

Granskningsprotokoll förs på särskild blankett och arkiveras i minst 2 år.

Granskningsresultatet kategoriseras i:

- Inget anmärkningsvärt
- Individuell utredning
- Central utredning

Bedöms något som oklart görs utredning av chefen för centrala elevhälsan.

Medicinsk utrustning

Medicinteknisk utrustning är våg, blodtrycksapparat och audiometer. Service och underhåll av medicinteknisk utrustning utförs av medicinteknisk ansvarig person från företaget Onemed en gång/år. Personal från Onemed åker ut till skolan och gör service, kalibrering och kontroll av de medicintekniska produkterna på plats.

Vaccinationer

Målet för skolans vaccinationsverksamhet är att alla barn som lämnar grundskolan skall ha ett fullständigt vaccinationsskydd. Vaccinationer är frivilliga.

- Ordination av vaccination ska göras innan vaccinationstillfället på respektive skola av behörig skolsköterska eller skolläkare och dokumenteras i journalsystemet.
- Varje skolsköterska är huvudansvarig för elever på sin skola samt att ordinationsschemat följs.
- Huvudansvarig skolsköterska vaccinerar eleven.
- Alla vaccinationer sker alltid tillsammans med annan kollega närvarande.
- Inför alla vaccinationer måste vårdnadshavare ge skriftligt samtycke. Finns det flera vårdnadshavare måste båda lämna sitt samtycke. Samtycket scannas in i journalen.

- Om vårdnadshavare tackat nej till erbjuden vaccination, erbjuds barnet ny vaccination senast vid nästkommande vaccinationstillfälle enligt barnvaccinationsprogrammet. Vårdnadshavare erbjuds även samtal med skolläkare.
- Vaccinationer erbjuds i årskurs 2, 5 och 8.

Inskrivning i grundsärskola

Riktlinje för mottagande i grundsärskola har utformats. Läkare inom barnneurologi och barnhabilitering Henrik Granqvist på Barn-och ungdomskliniken i Kristianstad har granskat den skriftliga riktlinjen.

Inskrivning av barn från Ukraina

Riktlinje för inskrivningssamtal, hälsosamtal/hälsobesök samt vaccinationsplanering för nyanlända barn från Ukraina har utformats.

Covid-19-Pandemin

Verksamheten i EMI har påverkats till viss del av covid-19-pandemin.

Intern verksamhet

- Vi har följt Folkhälsomyndighetens råd kring att barnen ska vara hemma vid förkylningssymtom.
- Vi har följt de speciella riktlinjer som Smittskydd Skåne haft.
- Vi har samverkat med skolans övriga personalgrupper för att hantera vardagen i skolan på bästa sätt och anpassat hälsosamtal, vaccinationer och andra uppdrag.

Extern verksamhet

- I januari utfördes vaccination av barn som under 2021 haft förhinder vid de tillfällen som fanns att vaccinera sig mot covid-19. Vaccinationen utfördes i skolans lokaler av personal från primärvården.

Digitala lösningar

Vi har ibland haft digitala föreläsningar, utbildningar, möten och webinarium både i och utanför verksamheten.

Posthantering

Rekommenderad postgång har ersatts med sedvanlig postgång. Enligt kommunjurist Johan Hejman stöds posthemsligheten med sedvanlig postgång och minskar även personalens administration.

Primärvård och Barnhälsovård

Samtliga skolsköterskor har kontakt med distriktssköterskor inom barnhälsovård från vårdcentralerna i Bromölla eller annan berörd vårdcentral. Målet är att ha fortsatt god kontakt och bra dialog med varandra kring samverkan och samarbete.

Utbildning/Föreläsning

En gång per månad kan skolsköterskor i Bromölla kommun delta i fortbildningar som leds och utgår från EMI i Kristianstads kommun.

Personal från EMI har deltagit i olika digitala föreläsningar under året. Föreläsningarna har gett oss information och kunskap om psykisk ohälsa, hälsosamma matvanor, alkohol, och Riksförbundet kontraktsmetodens arbete med tobak, alkohol och droger samt information från Barnkirurgiska kliniken i Lund.

Utbildning har genomförts kring våld.

Nätverk för Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska

Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska i Bromölla ingår i ett nätverk där elevhälsans MLA från Bromölla, Osby, Östra Göinge, Kristianstad och Hässleholm medverkar. Nätverket träffats fysiskt ca 4 gånger under året. I nätverket har metodhandbok, arbetssätt, metoder, riktlinjer, rutiner, kvalitet, lagar och andra viktiga och aktuella ämnen diskuterats. MLA och skolläkare medverkar i nätverk för ledningsdagar inom EMI i Södra Sverige.

Kostintyg

Arbetet kring att förtydliga intygen för Anpassad matsedel har gjorts med enhetschef Joakim Schyllerts medverkan.

Samverkan BUP och Första Linjen

Samverkansriktlinjer har påbörjats med personal från Första linjen och BUP.

TMO, utbildning i traumamedveten omsorg

Flera av skolornas EMI har deltagit i TMO. Utbildningen hålls av personal från Rädda Barnen. Genom utbildningen i traumamedveten omsorg lärde vi oss mer om bemötande och förhållningssätt samt att stötta barn och elever, som utsatts för påfrestningar och traumatiska upplevelser.

SPSM

Flera av skolornas EMI har deltagit i en nätbaserad fortbildning från Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM. Kursen vänder sig till elevhälsoteamet. Kursen syftar till att utveckla ett mer förebyggande och hälsofrämjande arbetssätt i hela skolan med målet att säkerställa elevers rätt till stöd. Kursen bedrivs under stora delar av läsåret med olika moment.

Övergripande mål och strategier för kommande år

Introduktion och stöd till ny vikarierande skolsköterska.

Ny skolläkare.

Revidering och utökning av EMI:s metodhandbok på intranätet.

Kollegial journalgranskning.

Redovisning hälsosamtal till ledningsgruppen.

Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet

SPS 2010:659, kapitel 6 och 7.

Såväl skolsköterskor som skolläkare har eget medicinskt yrkesansvar för det direkta vårdarbetet.

Det är skolsköterskans och skolläkarens ansvar att rapportera om kvalitén i verksamheten inte beaktas eller tillgodoses. Varje medarbetare är skyldig att identifiera avvikelser och risker i verksamheten och rapportera dessa. Detta sker skriftligt i en avvikelserapport. Avvikelserapporten hanteras sedan i verksamheten och rapporteras i kommande patientsäkerhetsberättelse. Avvikelsen bedöms utifrån allvarlighetsgrad och sannolikheten för upprepnin g och uppföljning sker efter analys.

Händelser som har medfört eller hade kunnat medföra allvarlig vårdskada, ska anmälas av enhetschefen till institutionen för vård och omsorg, IVO.

Rutiner för avvikelshantering finns i metodhandboken.

Avvikelser 2022

EMI har skrivit och skickat iväg två avvikelserrapporter, en avvikelserapport har skickats till EMI från annan verksamhet.

Områden

Riktlinjer/Rutiner	Antal: 1	Allvarlighetsgrad: Mindre
Övrigt	Antal:2	Allvarlighetsgrad: Betydande

Avvikelserapporter har gällt:

- Missad dokumentation av ryggkontroll 6 år tidigare
- Ändring av lösenord i två av skolsköterskornas Gmail-kontot.

Hantering av klagomål och synpunkter

SOSFS 2011:9

Elev, vårdnadshavare eller annan person kan anonymt lämna synpunkter eller klagomål på verksamheten. Synpunkter och klagomål om felaktigheter och brister bidrar till att utveckla verksamheten.

Synpunkter och klagomål kan dels fyllas i digitalt på kommunens hemsida under den gemensamma synpunktshanteringen och dels lämnas skriftligt till personal på skola, rektor eller till verksamhetschefen.

För att få svar/återkoppling ska e-postadress eller namn och postadress anges. Svar ges inom 10 arbetsdagar. Inkommen synpunkt/klagomål diarieförs och blir därmed allmän handling.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS 2011:9

Samverkan pågår kontinuerligt mellan olika aktörer, internt och externt i olika former t.ex. med:

- Vårdnadshavare
- Skolläkare
- Barn-och ungdomspsykiatriska kliniken och Barn- och ungdomshabiliteringen i Kristianstad och Karlshamn angående somatiska kontroller på elever som medicinerar med vissa läkemedel
- Barnkliniken, CSK
- Elevhälsans medicinska insats på andra skolor
- Barnhälsovården
- Vårdcentralen Tryggakliniken och Helsa i Bromölla
- Socialtjänsten

Vårdnadshavares delaktighet

EMI bedriver frivilliga insatser för elever. Eleven har rätt att själv söka vård hos personal från elevhälsans medicinska insats. Kontakt tas med vårdnadshavare i de fall där personalen bedömer att det är lämpligt eller nödvändigt. Tystnadsplikt kan brytas i vissa situationer, t.ex. vid misstanke om att barnet far illa.

Det är viktigt att personal uppmärksammar om behov av tolk behövs för att säkerställa att vårdnadshavare får korrekt information. Oftast används telefontolk.

Bromölla _____

Håkan Ewerman

Verksamhetschef Centrala barn- och elevhälsan

Maria Nilsson

Skolsköterska med medicinskt ledningsansvar

Bilaga

Vanligaste kontakterna i EMI 2022

Kontakt	Totalt antal
Administration	1637
Besök inför hälsosamtal	37
Hälsosamtal	567
Medicinsk kontroll	104
Oplanerat besök	492
Planerat besök	473
Samtal	240
Telefon	262
Vaccination	685

Antal som tackat nej till erbjuden vaccination 2022

Skola	MPR Åk 2	HPV Åk 5	diTekiBooster Åk 8
Alvikensskolan	2	2	
Dalaskolorna	2	3	
Edenryd, Näsum, Gualöv skola		3	
Humleskolan			1